Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 170. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 5-го СЕРПНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 5, 1980 No. 170. VOL. LXXXVII.

У Чікаґо вшанують родину С. Куропася

Інж. Степан Куропась

Чікаґо, Ілл. — беручи до уваги всі потрібні атрибути — взірцевої української родини та активної в українському житті — Комітет для вшанування Української Родини Року, очолений о. Йосифом Шарим,вибрав цього року на це почесне звання родину інж.Степана Куропася, влаштовуючи до цієї нагоди відповідну програму.

І так у суботу, 16-го серпня ц. р., в год. 5-ій по полудні, в місцевій українській католицькій церкві св. Йосифа при 5,000 Норт Камберленд, Рд., відкриваючи цей особливий день, буде відправлена Благодарственна Служба Божа, після якої присутні зберуться на коктейл, а відтак відбудеться бенкет в год. 7-ій вечора.

Від довгих років Степан Куропась був і є відомий із його діяльности у житті української громади, не тільки в Чікаґо, але взагалі в житті української спільноти на поселенні в ЗСА. Він був довголітнім заступником головного предсідника УНСоюзу, а з цим активним і щирим союзовцем. Він також знаний читачам щоденника „Свобода" як довголітній кореспондент, з-під пера якого появляються у цій газеті дописи, репортажі та статті, в яких, крім головної думки — турботи про добро української громади і розповідей про її зріст чи недоліки — проявляється його легкий дотеп. Одна з його активностей — це постійне організування З'їздів Сеньйорів на Союзівці.

Пішовши слідами свого батька С. Куропася, д-р Мирон Куропась займає становище заступника головного предсідника УНСоюзу. Він також є директором Курсів Українознавства на Союзівці. Його дві книжки — „Саґа про Україну" та „Українці в Америці" служать як підручники, що ними користуються студенти на тих курсах. За ним і політична кар'єра — він займав важливий державний пост спеціяльного асистента Джералда Форда для етнічних справ.

Вступ на прийняття у честь родини С. Куропася — 10 долярів; квитки треба замовляти заздалегідь, бо на залі їх уже не можна буде отримати. Замовляти квитки можна, пишучи на адресу: St. Joseph's Ukrainian Catholic Church, 5000 N. Cumberland Rd., Chicago, Ill. 60656.

Ансамбль „Калина" виступить на західньому побережжі ЗСА

Хлопці виконують танок з шаблями

Торонто, Канада (Михайло Цар). — Українська танцювальна група з Торонто „Калина", що відмічує 20-річчя свого походу до світової слави, виступить сім разів на західньому побережжі ЗСА в червні цього року:

у Сан Франсіско — San Francisco War Memorial Herbst Theater, в п'ятницю, 8-го червня, о год. 8:30 увечорі й у неділю, 10-го серпня, о год. 3:00 по полудні;

у Сан Хозе — Center for the Performing Arts, 225 Almaden Blvd, у суботу, 9-го серпня, година — 8:30 вечора;

у Монтерей — Monterey Peninsula College, у вівторок, 12-го серпня, година — 7:30 вечора;

у Стоктоні — San Joaquin Delta College, в п'ятницю, 15-го серпня, — 7:30 вечора;

у Лос Анджелес — Los Angeles Scottish Rite Auditorium, в п'ятницю, 22-го серпня, — 8:00 вечора, та в неділю, 23-го серпня, 8:00 година увечорі.

Це нагода побачити танці та почути співи цієї талановитої групи, яку деяка світова преса ставила нерівні з танцювальною групою Вірського чи Мойсеєва. „Калина" виступала під час Олімпійських змагань у Мехіко Ситі в 1968 році та в Монтреалі 1976 року. Нею пишається вся Канада.

Виступи „Калини" на західньому побережжі ЗСА проходять під патронатом Українського Конгресового Комітету Америки, Відділ північної Каліфорнії.

У справах цих концертів просимо писати або телефонувати в Сан Франсіско та Бей околицях на адресу: M. CAR, 1425 Bernal Ave., Burlingame, Calif. 94010. Tel. (415) 343-2971.

В Лос Анджелес до — хору „Кобзар".

НЕЗАЛЕЖНИЙ КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТА ЗСА, ліберальний конґресмен - республіканець з Іллиной Джон Андерсон, зробив безпрецедентне потягнення, коли після довшої наради з сенатором Едвардом Кеннеді в четвер, 31-го липня оголосив на пресовій конференції, що він може відмовитися від амбіцій і намагань стати президентом Америки, якщо Демократична конвенція визначить своїм кандидатом якогось іншого, аби лиш не президента Джіммі Картера. Цей несподіваний крок „незалежного кандидата" розглядають як великий здобуток для президентури сенатора Кеннеді, який, хоч виграв лише кілька правиборів, все ще сподівається дістати номінацію Демократичної конвенції.

XXII ОЛІМПІЯДА В МОСКВІ ЗАКІНЧИЛАСЯ

Поволі погасаюче полум'я і піднесення міського прапора Лос Анджелесу, Каліф., — міста, де відбудуться чергові ігрища в 1984 році — означало закінчення XXII Олімпіяди в Москві.

Москва. — XXII Олімпіяда, один із найбільш спотворених спектаклів в історії спорту, закінчилася показом масових виступів, які щерез яскраво показали, що совєтській системі бракує людського обличча. Не зважаючи на кілька справді визначних спортових осягів, ці ігрища були наскрізь, зполітизовані і стояли всеціло під знаком наявної московської пропаганди, — твердять одноголосно західні спостерігачі.

Не зважаючи на відсутність около 60 держав, особливо таких як ЗСА, Японія і Західня Німеччина, які мають величезний резервуар світових рекордсменів у різних ділянках спорту, 36 нових рекордів осягнено на цій Олімпіяді. Хоч СССР здобув 80 золотих медаль, то це була Пиррова перемога. Підсовєтські змагуни без сумніву представили собою високу клясу змагунів, але совєтські організатори, адміністратори і спортові судді показали своє справжнє обличча державно-партійних бюрократів, які беззаконням намагались добитись успіхів. Дотепер ніяка Олімпіяда не викликала стільки і таких жалюгідних випадків фальшування, недокладностий, а в слід за тим негодування й обурення, як Олімпіяда у Москві. Не кращою була поведінка москвичів, які зовсім забули, що вони гості для атлетів з цілого світа і недопустимими в спортовому житті виступами намагалися світовим атлетам унеможливити здобуття золотих медаль, а своїм допомогти їх здобути.

Ще далеко перед Олімпіядою кремлівські „вожді революції" задеклярували, що Олімпіяда в Москві буде „переконливим показом усіх переваг совєтської системи". Та серед тих „переваг" був також збройний напад на Афганістан, який увесь світ засудив, а велика частина країн для протесту не взяла участи в московській Олімпіяді. Москві довелося переставити віхи; з політичних переваг совєтської системи, які мали бути виявлені на Олімпіяді, на „Олімпіяда й політика не йдуть разом". Крім того, що понад 60 країн участи в Олімпіяді в Москві не взяли, значна частина з тих, що були в Москві, в різний спосіб, включно з відмовою вивісити свій національний прапор, запротестували проти нападу на Афганістан та взагалі проти совєтської агресії політики в світі.

Найгірше вийшла людська сторінка Олімпіяди в Москві. Людський елемент, дружність і співпраця між різними народніми репрезентаціями й людьми взагалі не мали змоги проявитися. Механічне зреґулювання всього, заборона „фратернізації" між мешканцями Москви й спортовцями та олімпійськими туристами і поліція — та сотні й тисячі мундирових і цивільних поліцаїв різного призначення — затроювали до кінця і так непрємну атмосферу. Під тим оглядом Москва найбільше не дописали, або як дехто каже, навпаки „найбільше дописала", бо показала справжнє обличчя системи.

ВІРМЕНИ ВІДПЛАЧУЮТЬ ТУРКАМ

Атени, Греція. — У сучасній хвилі тероризму в світі особливим є терор вірмен проти турків за масакри, якими турки знащили мільйони вірменського населення у східній частині Туреччини.

Одною з найгірших масакр була масакра з часів Першої світової війни 1915 року, коли турецька армія й поліція при співпраці державних чинників винущували село за селом на теренах заселених вірменами, а загальне число жертв, згідно з вірменськими джерелами, осягнуло півтора мільйона душ. Починаючи 1973 роком, вірмени почали терором проти турецьких дипломатів відплачувати за попередні масакри й оце в Атенах вони вбили 14-го турецького дипломата разом з його дочкою.

Аташе турецької амбасади в Атенах Джаліп Озмен прибув додому в четвер, 31-го липня, і тут перед хатою заскочив його вірменський бойовик, який вбив його декількома цільними пострілами разом з його дочкою, а дружину й сина поранив. Вбивника не зловлено, але опісля телефонічно вірменська бойова організація взяла на себе відповідальність за цей акт. Характеристичне, що оце вже 14-ий терористичний акт вірменів і дотепер поліційним чинникам у ніякій країні, де ті акти відбувалися, не вдалося схопити вбивника, ані розкрити організацію.

Телефонічне повідомлення про перебрання відповідальности за вбивство мало важливий політичний додаток, який виразно вказує, що йдеться про широко закроєну політичну акцію: „Це є ще один крок далі і зміцнення нашої боротьби за звільнення нашої батьківщини. Нашим ворогом є турецький режим, НАТО і вірменські реакційні кола. Ми будемо продовжати свою боротьбу рука в рука з Курдським народом".

У Туреччині, в східній її частині, живе, як подають курдські джерела, коло 5 мільйонів курдів, яким турки забороняють навіть називати себе курдами, а підібрали для них окрему назву „гірські турки". Курди в усіх країнах, де вони живуть компактною масою — Іран, Ірак, Туреччина, менше число в кавказьких околицях СССР переживають добу свого національного відродження й розпочинають боротьбу за національне звільнення та з'єднання.

Картер намагається закінчити контроверсію довкруги брата

Вашінгтон. — На запит пресових репортерів в суботу, 2-го серпня, чи його рапорт про справу його брата Біллі Картера і його зв'язки з лівійським урядом вже готовий, Президент відповів „майже готовий", а джерела Білого Дому заповіли якнайскорше передання його Сенатській підкомісії, яка тією справою займається. Одночасно Президент висловив надію, що його рапорт закінчить потік сенсації і взагалі цілу контроверсію довкруги Біллі.

Конвенція демократичних губернаторів, яка відбувається в Денвері, Колорадо, зайнялася тими всіми внутрішніми комплікаціями, що їх викликала афера Біллі. Подавляюча більшість губернаторів висловила своє повне довір'я до президента Картера, але не бракує серед них голосів, щоб конвенція Демократичної партії, яка починається наступного тижня в Ню Йорку, була відкритою та щоб її делегатів звільнити зі зобов'язання наслідком висліду правиборів підтримувати кандидатуру Президента на поновне найменування.

Серед керівних чинників Демократичної партії зростає спротив проти спроб підважити президента Картера і таким чином підготовити шлях до номінації іншого члена Демократичної партії кандидатом на президентські вибори. Сенатська підкомісія погодилася не подавати до публічного відома вислідів інвестигації, щоб не заважити на виборі того чи іншого кандидата.

Створено концерн для продукції синтетичної бензини

Вашінгтон. — Синтетичну бензину з вугілля продукувала Німеччина в часі Другої світової війни у значній кількості. Одначе вживані тоді методи застарілі й американські технічно-промислові кола відкрили нові методи й створили зовсім нову технологію для цього діла. До експлуатації тих метод приступають Японія й Західня Німеччина, які стають спільниками у великому комплексі, що буде пробудований у стейті Західня Вірджінія.

У четвер, 31-го липня, відбулося підписання договору в цій справі в Білому Домі. Президент Джіммі Картер взяв участь у церемонії підписання договору, а опісля заявив: „Це є передвісник чудесних речей, які надходять". Новий продукційний комплекс уживатиме зовсім нові методи, які названо С. Р. Ц. — 2. Цими методами вже послуговується оливна компанія Ґольф, яка будує подібний комплекс в стейті Кентакі. Дотеперішні проби дали не лише знамениті продуктивні вислідн, але також виявили, що продукційний процес дуже чистий, не витворює значнішої кількости занечищень повітря чи води й тим він має перевагу над усіми іншими.

Дотепер працюють у світі вже фабрики, які переробляють вугілля в синтетичну нафтову ропу. Такі є в Західній Німеччині, Південній Африці та в побудові в інших країнах. Одначе почин трьох країн в Західній Вірджінії відзначається своїми масовими розмірами. З шести тисяч тонн вугілля нова фабрика вироблятиме денно 20,000 бочок нафтової ропи. Додатковим позитивом нового способу виробництва синтетичної ропи з вугілля є те, що кошти тієї ропи будуть значно нижчі як теперішні ринкові ціни.

Заступник секретаря Департаменту енергетики Джон Соґіл під час зустрічі зі журналістами заявив: „Я певний, що цей день стане дуже вагомим для виробництва синтетичного пального".

В Америці

З 11-ЧЛЕННОЇ ГРУПИ ТЕРОРИСТІВ пуерторіканської терористичної організації ФАЛН, яких заарештовано було з великою кількістю нелеґальної зброї в Еванстоні, Ілл., 4-го квітня ц. р., вісім засуджено в Чікаґо судом за „конспірацію вчинити збройний грабунок і за нелеґальне посідання вогнепальної зброї". На сумлінні цієї групи є понад сто бомбових вибухів по різних містах ЗСА: в Чікаґо, Ню Йорку, Вашінґтоні, Філядельфії і Сан Франсіско. Два інших терористи будуть суджені незабаром, а одинадцятий член цієї групи, дівчина, Марія Гайде Торрез, була відіслана до Ню Йорку на домагання стейту й вже тут засуджена до досмертної в'язниці.

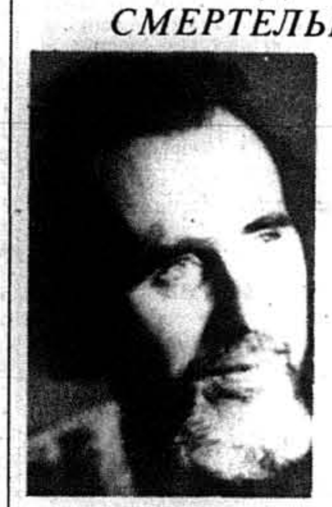
ЦІНА НА ЗОЛОТО на міжнародному ринку в Ню Йорку й Лондоні в останніх тижнях хитається в межах від 600 долярів за унцію до 650 долярів, з тенденцією дещо зростати.

ДИРЕКТОР ПОБОРОВОЇ служби Бернард Росткер, що якраз розпочала реєстрацію хлопців призовного віку для евентуальної служби в збройних силах ЗСА, оголосив „строгу військову реєстраційну політику" по відношенні до тих, які ухилятимуться від реєстрації. Проте провідні групи противників військової служби ставляться до цього суворого оголошення скептично, впевняючи, що Поборова служба не має успішних шляхів і способів, які б виявляли тих юнаків, хто не реєструватиметься.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ КАНДИДАТ на Президента Роналд Реґен відкрив для публічної цікавости всі свої прибутки за минулий рік, оголосивши повністю для бажаючих це знати свій виповнений податковий формуляр за рік 1979. З нього виходить, що Реґен заробив у минулому році трохи більше, як півмільйона долярів.

НЕ ВСЕ МОЖНА ВИЯВЛЯТИ; не всі деталі таємних операцій спеціяльних аґенцій, які працюють для безпеки країни, має знати Конґрес, якщо Америка має мати ефективні розвідчі аґентства, — такі були більш-менш засади в Конґресовій комісії, яка в четвер, 31-го липня, ухвалила повновласті для Президента не виявляти таємних дій Центральної Розвідчої Аґенції у двох випадках: коли надзвичайні обставини, які зачіпають життєві інтереси З'єднаних Стейтів Америки, цього вимагають, або щоб уникнути неоправданий риск щодо безпеки виконавців такої таємної операції чи її методів. Клемент Заблоцкі, голова Комісії, демократ з Висконсину, сказав, що Конґрес тепер, в часи небезпечних світових криз, повинен сам себе запитати, чи „ми хочемо успішну розвідчу аґенцію, а чи хочемо бути поінформовані за будь-яку ціну".

ЖИТТЯ БЕРДНИКА СМЕРТЕЛЬНО ЗАГРОЖЕНЕ

Олесь Бердник

Гельсінкі /УІС „Смолоскип"/. — Сюди дісталася з України вістка, що життя відомого українського письменника, філософа-фантаста, члена Української Гельсінкської групи, Олеся Бердника смертельно загрожене. У Києві стало відомо, що органи КҐБ застосовують супроти О. Бердника психологічні і медичні методи, як у випадку з Г. Снєгірьовим, щоб довести його до „покаяння", а пізніше до „невилікувальної" хвороби в тюрмі і смерти. КҐБ поширює в Києві провокаційні чутки, щоб дискредитувати О. Бердника, наставити проти нього його рідних, друзів і однодумців.

Репресивні органи в Україні піддали під сильний психологічний тиск його дружину Валентину Сокоринську, сподіваючись довести її до публічного відречення від чоловіка напередодні Олімпійських ігрищ. По цій самій лінії КҐБ працювало, щоб публічно відреклись і засудили діяльність О. Бердника його перша дружина Людмила Блашкова, доросла дочка від першого подружжя Мирослава і батько другої дружини письменник Сергій Сокоринський. Про відношення ближчої і дальшої родини до поглядів і діяльности О. Бердника КҐБ поширює різні провокаційні вістки.

Сюди дісталася вістка, що в часі слідства КҐБ домагалося, щоб О. Бердник відкликав свої листи до ОН, які він пересилав позацензурним шляхом і на які одержав відповідь, відрікся своєї ініціятиви скликати біля Києва „Світовий Конгрес Матерів" і засудив в першу чергу свою працю „Свята Україна".

О.Бердник був заарештований 6-го березня ц. р. в Києві, коли він вийшов з будинку Спілки Письменників України, де він домагався звільнення М. Руденка. 21-го грудня він був засуджений в м. Кагарлик Київської области на шість років ув'язнення і три роки заслання. Від того часу О. Бердника держать у повній ізоляції, а його часті голодівки лікарі — кагебісти використовують для фізичного пошкодженя внутрішніх органів письменника, до психологічного заломання та цілковитого виснаження, як це було у випадку Гелія Снєгірьова.

У світі

БОЛІВІЙСЬКІЙ ВІЙСЬКОВІЙ ХУНТІ, яка 17-го липня перевела переворот і перебрала владу в Болівії, дотепер не вдалося опанувати ситуації на робітничому відтинку. Особливі намагання хунти включно з погрозами, як дотепер, тільки скріпили спротив ядра болівійських робітників, якими є гірники у копальнях міді. Кінцевий засіб, що його вжили військовики, окупація копалень військовими частинами викликала спротив серед робітників і це довело до зударів. У висліді дотепер є, як подають пресові інформації, около 50 вбитих і численні ранені. Та й після цього гірники далі ставлять опір хунті, якої положення стає щораз більше хитким. Страйки й бої з гірниками зовсім зірвали продукцію мідяної руди, яка є головним джерелом державних прибутків.

НАДІЇ, ЩО ПІСЛЯ ЗАЯВИ генерального секретаря Китайської комуністичної партії Гу Япанґа про зміну політики пекінського уряду у відношенні до Тибету і інших національних груп прийдуть швидкі і основні зміни, не оправдують себе. Як показав побут делеґації тибетанських еміґраційних представників у Тибеті, центральний уряд у Пекіні намагається все тримати під своєю контролею й настільки лібералізувати свою національностеву політику, наскільки це не колідує з інтересами цілости. П'ятиособова група на чолі з европейським представником Далай Лами Тсерінґом Дорджі, який постійно перебуває в Женеві, Швайцарія, зустріла заперечення з боку китайських офіційних чинників після своїх виступів і розмов з населенням Тибету та мусіла раніше покинути Тибет, як це було передбачено в пляні. Після її виїзду до Пекіну один з керівників теперішньої адміністрації Тибету Ін Фатанг обіцяв, що контроверсія не повинна внеможливити повороту Далай Лами до Льгаси, столиці Тибету, додаючи, що коли таке станеться, Далай Лама зможе обійняти свій релігійний пост.

ДО ЄРУСАЛИМУ ПРИБУВ міністер закордонних справ Люксембурґу, теперішній предсідник ради міністрів Европейської господарської спільноти, Ґастон Торн. Метою його прибуття є відбути вступні розмови й призбирати докладні інформації про поставу уряду Менахема Беґіна, які послужили б підставою практичних пропозицій, що їх хотять висунути західньоевропейські держави у арабсько-ізраїльському конфлікті.

ДИПЛОМАТИЧНІ КОЛА В КАБУЛІ, Афганістан, інформують про унешкідливлення спроби державного перевороту в Афганістані совєтами два тижні тому. Змовників арештовано. Змова була звернена проти режиму Бабрака Кармаля. Зразу після ліквідації в Кабулі відкрито новий заговір в Кандагарі, де військовий ґарнізон заплянував при помочі літаків і інших родів зброї заатакувати Кабуль.

ПРИГАДКА

Пригадуємо всім ВШ Передплатникам „Свободи", що з днем 1-го червня ц. р. одержують англомовний „Український Тижневик" тільки ті передплатники щоденника, які вислали замовлення і належну передплату „Українського Тижневика". Для вигоди тих передплатників, які бажають одержувати „Український Тижневик", але ще не вислали такого замовлення і передплати, поміщуємо в цьому числі відповідний формуляр, що його можна вирізати і переслати виповненого разом з чеком передплати до Адміністрації „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily exept Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $4.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Боротьба проти злочинства

Безперервний ланцюг злочинів в Америці наново активізує проблему боротьби проти затверділих і потенціяльних злочинців. Очевидно, що з різних категорій злочинів найгіршим, найповажнішим злочином є вбивство. З усіх убивств найбільш обурливим явищем є вбивство членів поліції під час виконування ними службових обов'язків. В одному тільки Ню Йорку втратили у цьому році своє життя з рук злочинців сім поліціянтів. І тому, що знаряддям тих убивств були пістолі, то нюйоркська стейтова асамблея прийняла закон, що кого зловлять із „нелеґальним" револьвером у кишені, того мають обов'язково покарати одним роком в'язниці. Проте швидко виявилося, що той ніби загострений закон не має практичної вартости, як гальма для понтеціяльних злочинців. Ось, наприклад, стався рідкий в поліційній хроніці випадок, що дорослий син застрілив своїх батьків. І тим злочинцем був аматор-колекціонер стрільної зброї, член Американської рушничної асоціяції, яка утримує сильне у Конґресі „лаббі", та ще й професійний „ґард" на службі приватної аґенції, що випозичує таких сторожів особистої безпеки заможним людям. Як професійний „ґард" і член названої впливової організації — він міг досхочу купувати кріси й револьвери різного калібру і після того страшного злочину поліція знайшла в його помешканні кільканадцять крісів і револьверів — усі вони зареєстровані, всі вони „леґальні". Деякі коментатори писали про той закон, як про „дозвіл від поліції вбивати людей".

Тому в колах федеральних і стейтових законодавців, у колах правників і в широкому американському суспільстві продовжується дискусія на тему кари смерти, як найдоцільнішого засобу, що відстрашував би потенціяльних вбивників. За привернення кари смерти виступає посадник Ню Йорку Едвард Кач і комішенер поліції МекҐаєр, але „принциповим" противником привернення кари смерти в нюйоркському стейті є його губернатор Гю Кері. Найвищий Суд, який свого часу проголосив був кару смерти протиконституційною, змінив своє становище саме під впливом повені важких злочинів і дозволив стейтовим асамблям привертати таку кару у своїх стейтах. Але є такі принципіялісти-ліберали, як названий губернатор, який вже двічі зголосив своє „вето" проти прийнятого нюйоркською асамблеєю закону про привернення кари смерти та заповів, що коли б навіть асамблея мала достаточно голосів для уневажнення його „вето", то він замінюватиме засудженому на смерть кару на кару досмертної в'язниці. Проте статистика виявляє, що перспектива досмертної в'язниці не відстрашує злочинців, бо вони знають, що після відсидження стільки то років вони матимуть право старатися на вихід на волю на „пароль" і що з правила заходи такі заходи мають успіх. У висліді такої процедури — на вулицях американських міст свобідно проходжуються вчорашні вбивники.

Така ситуація активізує проблему: чи можна і треба виявляти милосердя супроти важких злочинців, які самі не визнають священої заповіді „не вбивай". Чи можна потурати ситуації, в якій вільно злочинцеві доконувати найважчі злочини, але не вільно слухняним супроти законів громадянам застосовувати супроти вбивників такого засобу, який єдино міг би зацукати потенціяльного вбивника перед убивством невинної людини?

Ця проблема правосуддя знаходить застосування також у політиці. Чи можна стосувати супроти держав, які допускаються важких злочинів, виключно тільки делікатних та етичних метод, які у реальній дійсності тільки заохочують правителів таких держав до дальших злочинів збройної аґресії? Ось, наприклад, уряд Ісламської Республіки в Ірані з її „святим" аятоллою Хомейні зорганізував наїзд фанатичної юрби на американську амбасаду в Теґрані і в'язнить вже біля дев'ять місяців всіх схоплених там американських дипломатів. Але американський уряд, зірвавши з Іраном дипломатичні зв'язки, — не наказав усім членам іранської амбасади у Вашінґтоні виїхати зі ЗСА. Такий підхід, стосований вільним світом також супроти СССР. Демократичний Захід не реаґує на щораз нові акти аґресивної імперіялістичної політики Москви, бо активний спротив експортові комунізму до різних країн Азії і Африки заперечує миролюбному характерові Заходу у практиці така політика Заходу, зокрема Америки, тільки підбадьорює кремлівських правителів до дальших злочинів. З вини делікатної тактики за президента Джонсона Америка програла В'єтнамську війну, бо коли Президент заявив, що ЗСА воюють „обмеженими засобами для обмеженої цілі" і не мають заміру вмаршувати до Північного В'єтнаму та змінювати тамошній комуністичний режим, то, очевидно, північно-в'єтнамський режим почував себе безпечним і міг — з допомогою від Москви чи Пекіну — збільшувати свою збройну силу та воювати за поярмлення Південного В'єтнаму, Ляосу й Камбоджі.

Делікатність, милосердя, півзасоби — це погана метода стосована супроти злочинців, — злочинців на вулицях американських міст чи злочинців у міжнародному світі. Індивідуальні чи колективні злочинці рахуються тільки із силою і однобічна етичність є тільки водою на млин злочинцям.

ПІВДЕННОКОРЕЙСЬКІ ВІЙСЬКОВІ КОЛА, які перебрали владу в країні, переводять послідовну чистку державного апарату. Дотепер звільнено понад 7,000 різних урядників та підготовляється звільнення дальших. Причиною звільнення є мала видатність праці, брак компетенцій, моральна поведінка, а також, і це може найважливіше, політичні переконання і симпатії звільнених. Одночасно з тим переведено арешти серед опозиційних до теперішнього режиму політичних кіл Південної Кореї. Основну чистку переводиться також у засобах масової інформації — пресі, радіо, телебаченні. З поодиноких установ, які займаються тими справами, позвільнювано невигідних для режиму людей, а інші взагалі замкнено. Особливо дошкульно відчула це преса, бо дотепер замкнено 172 різних видань. Причини замкнення, які режим подає видавцям, є від „розпусти" до „соціяльної непостійности".

Т. Т.

УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВ'Я ПОЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ

(1)

В безперервному потоці захалявної літератури з України та взагалі з-поза залізної заслони попадають і оригінали різних большевицьких урядових актів, як і матеріяли з сателітних країн. Понад рік тому появилася за кордоном Польщі суперсекретна інструкція цензурі в Польщі, яка стала великою сенсацією. Вся світова преса передрукувала її, подала свої коментарі, а в деяких органах появилися додаткові інформації до тієї скандальної справи. Та інструкція не лише в деталях доручувала, що і як робити, щоб не допустити до відома суспільству різні інформації, але докладно подавала методи інформації і дезінформації, — ця остання, як відомо, в комуністичних системах важливіша за інформацію, — засоби для боротьби з вільною думкою.

Докладне представлення

Подібного роду документом є звіт Ради у справах культів при Раді міністрів СССР з промовистим заголовком „Церковні кадри і міри правного обмежування їхньої діяльности" Цей звіт підписаний В. Фуровим, заступником В.А. Куроєдова — голови Ради, і призначений тільки членам і заступникам ЦК КПСС. Ідеться про офіційний документ найвищого совєтського органу, якому підлягають усі допущені Церкви й релігійні визнання в СССР, бо Рада у справах культів є органом кабінету міністрів СССР і йому безпосередньо підпорядкована. Повен текст цього звіту передрукував „Весник русского християнського движения" ч. 130/IУ/1979, а різні пресові органи в світі подали витяги з нього, як напр., „Свобода", яка передала важливіші частини тексту того звіту в ч. 128, з 5-го липня ц. р. Текст поданий у „Вестнику" має 70 сторінок друку, значить ідеться про відносно докладне представлення релігійно-церковних справ в СССР.

Рада у справах культів формально прикріплена до Ради міністрів СССР, але фактично під кожним оглядом підлягає КҐБ. КҐБ кермує, контролює і відповідає за цілість її діяльности. Зрештою, це зовсім недвозначно випливає з тексту цього звіту. Звіт своїм змістом настільки сенсаційний, що виникає питання, чи він автентичний. Здається, що стосовно цього не може бути найменшого сумніву, а звіт міг дістатися за кордон, бо видруковано його в СССР кількасот примірників.

Серед деяких релігійних кіл Заходу ще й надалі покутує оптимістична ілюзія, що може все таки Російська Православна Церква, а побіч неї і деякі інші, хоч залежні від державного, поліційного та партійного керівництва, все таки не є повністю засобом у руках режиму, а принаймні у якійсь мірі виконують свої релігійні функції й задовольняють потреби населення. Після прочитання цього документу навіть найбільшому оптимістові стає ясно, що легальні церкви в СССР, а в першу чергу Російська Православна Церква, є повністю диригувані державно-поліційними чинниками, виконує завдання, наказані їй КҐБ, і аж ніяк не виходить поза ті рами.

Документ виразно стверджує, що Російська Православна Церква є знаряддям держави внутрі СССР і засобом для переведення різних завдань і виконування всяких функцій за кордоном далеко не релігійного характеру. Власне цій справі, справі висилки священо-служителів за кордон, їхньому підборові, вишколові, щоб вони були відданим, зручним і успішним знаряддям у руках державних органів, присвячена значна частина цього рапорту. Все йде по лінії намагань Москви підпорядкувати собі православ'я у світі, а дієцезії, парафії, єпископів і, священиків цієї підпорядкованої Москві системи зробити засобом імперіялістичної пенетрації.

В світлі цього зрозумілими стають настирливі заходи совєтських державних чинників і підпорядкованої їм ієрархії Російської Православної Церкви примусити православні церкви діяспор, материки яких поневолені в СССР, підпорядкуватися їхнім „національним" релігійним центрам. Тобто прагненням і пляном Москви є підкорити собі безпосередньо або посередньо через „національні" екзархати окремі православні Церкви еміґрацій поневолених народів у СССР.

З великого натиску Москви в цьому напрямі видно, що їй уже вдалося відносно добре закоренитися серед деяких православних Церков у світі і вона тепер наміряється повністю прибрати їх у свої руки. Ясно, що поява звіту Ради у справах культів у вільному світі стане допоміжним засобом у протиставленні переведенню в життя цих московських намірів.

У звіті так пишеться про призначення й рукоположення єпископів: „Ні одне рукоположення на єпископа, ніяке перенесення з місця на місце не стається без ґрунтовної перебірки кандидатів відповідними співробітниками Ради у тісному контакті з уповноваженими місцевими органами (читай: КҐБ і міліцією) та відповідними зацікавленими тією справою організаціями" (читай: партією і її прибудівками).

(Продовження буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Ще про церкву в Польщі

У доповнення лондонському журналові "Форейн Ріпорт" вістки з датою 25-го червня 1980 року, поміщеної у „Свободі" 15-го липня ц.р. про зруйнування церкви комуністичними властями „в південно-східній Польщі" в селі Райське, хочу подати до відома свої свідчення, мабуть єдиної людини, народженої у цій місцевості, яка тепер живе поза залізною заслоною.

Відомі мені є деякі факти з мого родинного села Райське, яке належало до повіту Ліско. У моєму посіданні є документальні знимки напівзруйнованої Церкви св. Параскевії у Райськім, яку англомовний журнал називає „польською церквою". Мій покійний батько о. Іван Яросевич був парохом понад 40 років у селі Райське з дочерними церквами у селах Городок і Студенне, в яких населення було майже виключно українське греко-католицьке.

Належить підкреслити, що теж жило кільканадцять поляків у Райськім: завідатель панського маєтку з ріднею, кілька монахинь і пара службовців з родинами.

Село Райське лежало у розлогій низині поміж горами по лівому боці Срібнолентого Сяну. З правої сторони Сяну простягались управні поля, над якими пнялась гордо гора Одрит, унизу якої в ніч Івана Купала молодь розпалюваля „собітки" (вогнища), біля яких відбувались традиційне стрибання через вогонь.

На невисокім горбі, оточена старими липами та кладовищем, стояла мурована церква св. Параскевії, побудована в XIX столітті, звідки був чудовий вид у блакитну далечінь, „де вершки гір сягають зір".

За старанням о. І. Яросевича церкву розмалював перед Першою світовою війною віденський маляр: на одній стороні стіни пишався великих розмірів князь св. Володимир Великий, а на протилежній — княгиня св. Ольга. Кілька стіп від церковних мурів були поховані мій бл. п. Батько о. Іван Яросевич і мати Олександра.

Після нашогоісходу до Америки була згадка у лемківському часописі про виселення населення Райського на „Земє Одзискане", а в Сяні — спорудження загати-греблі та переміння села в озеро. З бігом обставин кілька літ тому одна знайома приїхала з Польщі до своєї родини в Америці, а, повернувшись додому, на моє прохання поїхала автом в колишні мої сторони і насвітлила кілька знимок з напівзруйнованої церкви св. Параскевії у Райськім з могилами моїх покійних Батьків.

Вона потвердила затоплення села Райського водою, прислала також знимки з того терену. Тепер ґарне село Райське викреслене з географічної карти. Ці знимки залучую до опублікування для майбутніх істориків, як удокументу-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Іван Я. Хамуляк

ЗА СИНТЕЗУ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІОТА

Важко собі уявити, щоб під сучасну пору якийсь інших нарід у світі, міг мати більші проблеми при визначуванні своєї національної ідентичности, як ми українці. Вистачить нам увійти в якунебудь нашу національну громаду, щоб тут зустріти українців — з Польщі, Чехо-Словаччини, Мадярщини, Юґославії, СССР, а дальше з Арґентини, Бразилії, Перу, чи вкінці українця другого, або і пізнішого покоління народженого в ЗСА, Канаді, Німеччині, Франції, і де захочете. Всі вони однак своїми корінням сягають до Дніпропетровська, Києва, Харкова, Тернополя, Ужгороду, чи Чернівець. Але суть не лише в географічному зрізничкованні, вона — теж у психологічній, політичній, релігійний, а часом інтелектуальній площині, і якій хочете. Щоб у тій гущі визначити один суцільний стандарт української патріотичности, національної духовости, льояльности супроти країни свого походження, чи країни свого теперішнього перебування є іноді дуже важко. Все таки у нашій душі є „щось", що нас тягне бути разом і те „щось" є вічним-незнищимим. Але в ході наших спільних дій згадані зрізничкування дуже часто утруднюють нам нашу співпрацю, перешкоджають нашій єдности, часто стають джерелом і поважніших розходжень, чи навіть доводять до фактичного розбиття деяких існуючих громад.

Екстремні ситуації

Перейдімо до ближчих уточнень. Зачнім від екстремних ситуацій, а вони часто є реальними, конкретними. Ось, наприклад, активний член ОУН, який усе своє життя посвятив українській національній справі, протягом свого життя був виставлений на різні проби і не раз, як людина, героїчно здавав „іспити життя". У нормальному суспільстві він міг би отримати особливі відзначення, як інколи правдивий герой. Однак так воно не стається, проте той українець дальше робить визначену ним роботу, він дальше лишається вірним собі, своїй ідеї.

Тут, перебуваючи на поселенні, він зустрічається з іншою людиною, теж українцем, який колись діяв на протилежному кінці українського змагу, був членом комсомолу, а опісля і членом Комуністичної партії СССР. Той українець може і знав про ОУН, але з тих чи інших причин, не знайшов практичної можливости в неї включитися. А що був живою людиною, що хотіла теж щось корисного робити, він включився у комсомол, а опісля і в Комуністичну партію. Однак, по якомусь часі, він прийшов до переконання, що йому не місце в партії, а з цим попав у конфлікт з існуючим оточенням, у висліді чого — його виключили з партії, звільнили з праці і рівночасно з тим йому приходиться за те все дорого платити. Але він не заламується, не кається, а героїчно зносить усі удари життя. Бож у його душі є глибоке переконання, що він робить гідне українського патріота діло і тому сподівається знайти для себе зрозуміння серед наших українських патріотів.

І припустім, що ті два українці з так різними історичним підґрунтям свого минулого, зустрічаються тут на поселенні. Чи можуть вони один одного зрозуміти і відчути приязнь? На перший погляд — вони противники, але вдумавшись ближче в їхні ситуації, вони в однаковій мірі українські патріоти.

Таких екстремних ситуацій — у нас чимало, але й існують ще інші, лагідніші ситуації. У бажанні один одного зрозуміти, такі люди є собі рідні не лише українським походженням, але суттю своїх духових, людських бажань та патріотичних почувань.

Стандарти патріотизму

Державні народи віками виплекують свої стандарти патріотизму, національної льояльности. Нам українцям того щастя доля не дала. Ми часто змушені життьовими обставинами особисто встановляти норми для своєї поведінки і з ними жити і діяти. Ми змушені шукати синтези нашого українства, брати під увагу всі існуючі, чинні

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ПРИЧИНИ ПАДІННЯ

У статті „Причини економічного падіння Америки" 15-го липня ц. р. автор подає дві причини: висока ціна імпортованої нафти (що спричинило зменшення продукції американських авт та зріст імпортованих, ощадних авт) і відсталість технології і винахідливости в Америці.

Із ширшої перспективи ці фактори не є причинами, а радше симптомами більш основних причин, які є обширно дискутовані в американській публіцистиці. Хоч ціни на бензину зросли в чотири рази від 1960 року, цей зріст не є значно більший від інфляції на всі інші речі загального вжитку, що виносить коло 300 відсотків. Під цим оглядом бензина далі відносно дешева. Багато дешевша, ніж, наприклад, в Німеччині, де нема „економічного падіння".

Консервативні економісти, як, наприклад, Мілтон Фрідман, як і також більшість ліберальних погоджуються, що головною причиною інфляції є більйонові дефіцити федерального уряду, покривані друкуванням паперових долярів, що властиво і є дефініцією інфляції ще від часів Римської імперії. Ці дефіцити спричинені головно колосальним збільшенням видатків федерального уряду під час останніх 15 років на прерізні суспільно-соціяльні проєкти і субсидії (сюди не враховую соціяльне забезпечення, медікер і фонди допомоги безробітним — які є фінансовані окремими податками). Ці витрати сьогодні становлять коло 30 відсотків федерального бюджету, в порівнянні з 4 відсотками під час президентури Айзенгавера.

На фінансування цих витрат іде також безупинне збільшення податків, головно шляхом проґресивно вищих відсотків на зростаючі (через інфляцію) платні — „bracket creep". Працюючому американцеві лишається щораз менше з його заробітків, знижуючи його економічний рівень життя і передаючи велику частину запрацьованого ним гроша в руки непродуктивного елементу. Він змушений не лише перекидатися на „ощадні авта", а також відмовляти собі інші речі, на які колись міг дозволити. Високі податки також обтя-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Омелян Пріцак

ЩО ТАКЕ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ?

(Доповідь виголошена 17-го травня 1980 року на відзначенні 30-ліття УВАН у ЗСА)

(6)

Тут можна на маргінесі вказати на цікавий історичний парадокс: у часах Визвольних Змагань 1917-1920 років постали в Україні знову дві держави: одна Українська Народна Республіка (Українська Держава зі столицею у Києві), друга — Українська Соціялістична Совєтська Республіка зі столицею у Харкові, цілком як за княжих часів: Рюриковичі (Київ) versus Половці (Харків).

3.

Відносно людської спільноти, Грушевський, як і всі народники, вживали терміну „нарід", „народні маси", вони ніколи не вважали за потрібне подавати точні дефініції того терміну, який властиво був літературно-романтичною величиною, невловимою для точного наукового досліду. Як слушно на це звернув увагу академік Дмитро Багалій (1857-1932), Грушевський, вживаючи терміну „народні маси" у козацьку добу ідентифікував його без різниці то з козацьким рухом (маґнатським за своїм походженням, наприклад, князь Дмитро Байда-Вишневецький), то з міщанами, селянами і дрібною інтеліґенцією (за новою термінологією).

Предметом історії є не аморфна селянська маса, або безмовна етнічна група (вони є об'єктом інших наук — етнографії та антропології, а свідома своєї історичної ролі людська спільнота. До XV-XVI сторіч у нашій патримоніяльній системі — це були князі та династія (тільки частинно бояри і багаті купці), а у станових системах стани: шляхецький, козацький та міщанський. Тільки після скасування кріпацтва 1848 року в Галичині та 1861 в Осередніх та Східніх українських землях почали входити селянські маси (80-90% тодішнього українського населення) у склад свідомої людської спільноти.

Отже, історія займається не усіми видами homo sapiens на означеній території, а тільки одним специфічним їх видом — homo politicus. У випадку історії України — це свідомий своєї льояльности до приналежности до української землі-території політичний українець, без огляду на його мову, расу, релігію чи інші етнічні, але не-історичні прикмети.

Тим то політичними українцями, предметом української історії є і остануться на віки відкриті Липинським пани польської шляхти із 1657 року, хоча вони не були козаками вживали польської мови і були римо-католиками.

З огляду на те, що наше національне відродження було довгий час під знаком аполітичного варіянту народництва, українські історики займалися головно тією українською людиною, яка властиво є поза історією: несвідомою себе так званою народною масою, тоді коли формування українських провідних верств (еліт), властивого предмету історії, осталася і ще остається майже недослідженим. Виїмок становлять досліди Липинського над шляхтою X%I-XVII сторіч (згадувані вище) та студії декількох його послідовників, в першу чергу Олександра Оглоблина про українське дворянство колишньої Гетьманщини XVIII-XIX сторіч.

Типічним явищем було рішення Грушевського після його повороту на Україну видавати як основний орган Історичної Секції Української Академії Наук властиво антропологічно - етнографічний журнал. Хоча його редактор, високоосвічена і талановита дочка Михайла, Катерина Грушевська, поставила цей орган на дуже високий рівень, все таки це не була історична трибуна, а як каже її заголовок і підзаголовок: „Первісне громадянство та його пережитки на Україні, соціяльна преісторія, народня творчість в соціологічному освітленні" (вд 1926 р.).

При тій нагоді дозволю собі подати у дуже короткій формі деякі вислідн моїх власних дослідів над історією еліт. Як вище подано, до XIV ст. не могло бути мови про українські провідні верстви, бо у патримоніяльній системі (якими, повторюю ще раз, були Київська та Галицько-Волинська держави) — це було прямо неможливо.

Але у надрах Галицько-Волинської держави постала „гербова" шляхта в Галичині і Холмщині: біля сто родин дістало герби (головно „сас") від угорських королів (до 1387 р.); за польської влади (після 1387 р.), коли єдиним доказом приналежности до шляхетського стану були власне герби (а не мова чи релігія) — династії отих православних шляхтичів, об'єднані становими інтересами, запевнили собі монополію на єпископські сани та на володіння церковними інституціями та добрами, і в такий спосім їх захоронили. Після Люблинської унії (1569) частина з них — як і інші шляхтичі колоністи з Корони Польської — перейшли на територію України, що власне тепер відійшла від Литви і стала складовою частиною Польщі, і поволі перейняли під свою опіку православні інституції. Вони, разом з етнічно-польською шляхтою стали письменними у XVI ст., і, діставши тепер у свої руки скарби культури Київської і Галицько-Волинської Руси — літописи, в такий спосіб встановили свою історичну свідомість. Так дійшло до відомого культурно-національного відродження кінця XVI-XVII ст. Тут можна додати, що один з таких галицьких „гербових" шляхтичів Петро Конашевич Сагайдачний — став навіть Гетьманом Війська Запорозького (1614-1622).

Нащадки галицької гербової шляхти поновили свою історичну провідну ролю, коли Галичина у 1772 році стала складовою частиною станової Габсбурзької імперії.

4.

Як уже згадано — лінеарний час — це дуже важливий компонент історії, бож буття і дії людських спіль-

(Закінчення на ст. 3-ій)

ЩО ТАКЕ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ?

(Закінчення зі ст. 2-ої)

нот типу homo politicus проходить в часі мірянім ерою, що постійно йде вперед, а не циклічною зміною. Свідомість часу — є продуктом вищого, лінеарного мислення. Це твір міської культури, незалежний від природних циклів, бази сільського господарства.

Тому антропологи розрізняють два способи мислення: нижче (примітивне) — циклічне та вище (розвинуте) — лінеарне. Культура базована на циклічнім думанні є поза межами історичного досліду, бож в центрі уваги людини циклічного думання є лише проблеми невеликої сільської громади рівних (примітивна communitas), яка базує усе на своєрідній „рівноправности" і циклічній обрядовости без ніякого поступу (перспектива в минуле, замість вперед). Вона неспроможна сприйняти лінеарного розвитку, а тим самим осягнути ступінь вищого розвитку здеферіонційованого суспільства, цебто суспільства із системою ясно окреслених структур.

Основна проблема історії України в тому, що велика (якщо не більша!) частина українського населення аж до наших часів, а то й у наші часи, все ще живе у системі циклічного думання. Тому в нашому випадку ми маємо до діла властиво не з однією, а двома спільнотами, де обидві ці системи думання (циклічна та лінеарна) існують паралельно біля себе і утруднюють нормальний перехід так званої „народної маси" (із циклічним думанням) до свідомої структурованої суспільности (з лінеарним думанням).

V

Якщо прийняти — як ми це зробили — що історія України належить до типу т. зв. національних історій, цебто до найменшої одиниці історичного досліду, тоді вона входитиме до світової історії за посередництвом звена вищого типу — історії цивілізації (термін А. Тойнбі).

До якої цивілізації входить Україна? Звичайно приймається як аксіому — що це візантійсько-православна цивілізація. Але як з тим погодити український католицизм — унію, не говорячи вже про інші не-християнські (наприклад, іслямська) цивілізації. Розв'язку подає саме наше національне ім'я — гранична смуга — Україна. Якраз Україна становить цікаву для світового історика територію, яка була перехрестям багатьох культур, продуктом як циклічного, так і лінеарного думання, що по сьогоднішній день частинно існують паралельно побіч себе. Хоч часто на різних рівнях. Досліди та аналіза взаємного просякання отих вищих і нижчих цивілізацій — це завдання майбутнього. Але вже тепер можна бути певним, що такі досліди дадуть дуже цікаві результати.

VI

Тепер пора підсумувати.

Історія України — це не історія української етнічної маси (етнізм не є об'єктом історії), а міряне лінеарним часом минуле всіх типів держав, що існували на теперішній українській території в минулому, та їх носіїв (еліт), політично свідомих спільнот („політичних українців", та перейнятих розвинутих ними цивілізацій.

Оцей досвід подається на базі структурального трактування із чотирьох перспектив: політичної, економічної, суспільної та культурної.

Деякі державні твори України, їхні носії та цивілізації зійшли зі сцени історії у різні часи. Одна із них, власне українська par excellence, стала протягом двох останніх століть, панівною на всій теперішній українській території. Власне безпристрасний розгляд історичних процесів, що довели з одного боку до занику цілої низки цивілізацій, а з другого — до їхньої інтеграції в українській національній спільноті — є основним предметом як історії України, так через неї і всесвітньої історії на даному ареалі.

(Кінець)

Ще про церкву...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Церква, що її в червні ц.р. висаджено в повітря в селі Райськім, Польща.

Там, де було колись село Райське, розлилися самі води...На другому березі, посередині знімки, видніють руїни церкви св. Параскевії.

вання затопленого поляками села Райського.

Кілька років не було відомо, що діється з напівзруйнованою церквою св. Параскевії, аж несподівано вичитала я у „Свободі" з 15-го липня ц. р. рапорт з лондонського журналу про зруйнування церкви у моєму колишньому родинному селі. У цьому рапорті кажеться, що невільною причиною цього вандальського учинку були звернення парафіян села Волкові (воно сусідувало з селом Райським) з проханням про дозвіл до комісара релігійних справ відкрити церкву св. Параскевії. Ці прохання були без відповіді.

В цій справі 14-го червня ц. р. перемиський польський Архиєпископ Ігнаци комісара з проханням дозволу відкрити названу церкву. Комісар на це прохання зареаґував у той спосіб, що блискавично зарядив висадити в повітря церкву того ж 14-го червня. Звалища збуреної церкви св. Параскевії злучилися з прахом моїх блаженної пам'яти Батьків.

Велику пошану і признання викликали в мене заходи християнсько-братерські перемиського Архиєпископа І. Токарчука (може українського походження) відносно захисту української греко-католицької церкви у Райськім. При цьому з жалем доводиться ствердити, що це явище належить до рідкости у теперішньому розсвареному світі...

Іванна Калинич

Привіт сеньйорові-бандуристові від кобзарського дoросту

(В 90-річчя бандуриста-віртуоза Василя Ємця)

Український народ щедрий на таланти. У кожній ділянці науки, культури, техніки, мистецтва український народ подарував світові своїх велетнів-мистців України.

Бандура — це велике мистецтво. З бандурою йшли козаки відвойовувати від ворога рідний край. Бандура кликала і кличе вперед до боротьби за звільнення свого народу. Із сивих віків, із княжого Києва, з стародавньої Полтави, прадавнього Чернігова прийшла до нас бандура. Про це вже написано і ще напишуть історики.

Серед тих, що їх історія вже записала, серед співців-бардів української бандури, пишається ім'я і прізвище кобзаря — Василя Ємця, якому якраз в суботу, 2-го серпня, сповняється 90 років славного життя.

Він лицар і амбасадор української бандури. Степами України, шляхами світу блукала його бандура. Майже в усіх столицях світу лунав її чарівний звук. Неслася слава про українську бандуру, а ніс її маестро-віртуоз кобзар Василь Ємець.

За ним величезний шлях. Позаду проблена подвижницька праця — тисячі концертів, зроблені ним незвичайні бандури, надруковані книжки, а багато споминів лежать у його архівах і чекають на видання і — віримо — дочекаються.

Дорогого Маестра в день славних дев'яти десятиліть вітають усі юні бнадуристи Школи Кобзарського Мистецтва щирим, низьким поклоном за великий вклад в українське та світове мистецтво.

Управа Школи Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку

До 90-річчя Василя Ємця

Цього серпня, 2-го в суботу, українська громадськість згадала велику дату — 90-річчя життя патріярха видаючих кобзарів Василя Ємця, нашого найславнішого бандуриста-віртуоза. Ця дата виразно зазначена в його розкішно виданій книзі „У золоте 50-річчя на службі Україні". Цю книгу ще можна набути за 25 долярів, виславши грошічека на таку адресу: Prof. Vasyl Yemetz, 2531 Dearborn Dr., Hollywood, Calif. 90068

І нема сумніву, що наші культурно-освітні центри, зокрема капелі бандуристів і школи гри на бандурі, належно відзначать концертами цю велику дату, відзначать як національне свято.

Як відомо з „Свобода" ч. 135, 14-го червня ц.р., Школа Кобзарського Мистецтва, що нею керує тепер Юліян Китастий, ще в січні приготувала до друку перше число журналу „Бандура", присвятивши його 90-річчю життя кобзаря-бандуриста Василя Ємця. Цей журнал появиться в слушний час і його варт доповнити дописами і репортажами про свята, які, чейже, повинні відбутися по всій діяспорі українській, вшановуючи сеньйора-кобзаря, майста гри і віртуоза Василя Ємця. Сьогодні ж від себе шлю Бандуристові-кобзареві свій віршований привіт:

Стукнуло зненацька
дев'яносто Вам!
Тож, ще молодість у серці
й у душі
грає на бандурі. В силу шле
бальзам,
усміхається в козацькім
кунтуші.

В спогадах — далекий,
любий Рідний Край,
неповторні краєвиди,
небо, ріки...
Ельдорадо — втрачений
земний наш рай
все це проти старости
найкращі ліки

В згадках — пишні в золоті
столиці світу
й сцени найславніших в них
арен — театрів,
на які Ви вивели, неначе
з міту,
пісню України, від Дніпра
до Татрів.

Іван Діденко

Про причини падіння

(Закінчення зі ст. 2-ої)

жують індустрію, в наслідок чого зменшилися приватні фонди на нові інвестиції, що необхідні для впровадження нової технології (тобто застосування „винахідливости"). Ця тема є суттєвим предметом виборчої кампанії у цьому році, беручи під увагу, що плятформа Роналда Реґена має у своєму центрі економічну проблему.

Щодо „200 відсоткових прибутків" нафтових компаній, це популярний міт. Фінансові перевірки типових компаній, Ексон і Тексако, потверджують, що їхні прибутки в 1979 році були 7 і 12 відсотків (відносно вартости проданих виборів). 200 відсотків — це збільшення прибутку в порівнянні з 1978 роком (наприклад, подвоєння від 6 до 12 відсотків), і є грою слів, якою телевізія і преса приголомшують неуважного глядача для більшого ефекту, щоб збудити його увагу. Це один із засобів реклями. Найновіші дані: прибуток Ексону в другому кварталі 1980 року виносить один більйон долярів з продажі на суму 26 більйонів, тобто коло чотири відсотки („Ню Йорк Таймс", 23-го липня, стор. Д1).

Отже, причиною „економічного падіння" не є брак винахідливости і приватної ініціятиви, ані нафтові компанії, а радше неґативний вплив федерального уряду в соціяльно-економічній сфері за останніх 15 років (за винятком, на мою думку, короткої каденції президента Форда). Необхідною передумовою для покращання цього стану є основна ідеологічна зміна в Білому Домі і в Конгресі, в напрямі зменшення засягу федерального уряду в усіх ділянках життя.

Борис Даник
Н.Колдвелл, Н.Дж.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
Найдорожчої МАМИ, СЕСТРИ, ТЕТИ І БАБУНІ
бл. п.
МАРІЇ ДАНИЛОВИЧ
з ЛОДИНСЬКИХ
будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ і ПАНАХИДИ

В НЮ ГЕЙВЕН, Конн., в церкві св. Михаїла, 9 серпня, 1980 р. год. 9-та рано.

В БАЙОНІ, Н. Дж., в церкві Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії 10-го серпня, 1980.

В ГЕМПСТЕД, Н. Й., в церкві св. Володимира 10-го серпня, 1980 год. 8-ма рано.

В БРЕМПТОН, Онтаріо, в церкві св Ілії 11 серпня, 1980.

ГАМІЛТОН, Онтаріо, в церкві св. Духа 11-го серпня, 1980.

В ВЕСТ ІЙСЛІП, Н. Й. в церкві Пресвятої Трійці 11-го серпня, 1980.

В ВУНСАКЕТ, Р. І., в церкві св. Михаїла при 394 Блекстон вул., 13 серпня, 1980 о год. 9 рано.

Цією дорогою складаємо щиру подяку о. пароxові Романові Ґолембі, о. митратові Антонові Борсі і о. Іванові Терлецькому за похоронні відправи та пращальні слова.

Висловлюємо щиру подяку за пращальні слова над домовиною п. д-р Олені Томоруґ від Союзу Українок Відділ 66 і п. д-рові Михайлові Снігуровичеві від УККА, Відділ Ню Гейвен.

Дякуємо щиро Родині, Приятелям, Знайомим і Установам за особисті, телефонічні, телеграфічні та листовні вислови співчуття й поміч, яку виявили нам у тих прикрих хвилях нашого горя.

Дякуємо Всім, які зложили пожертви на Служби Божі, Панахиди за квіти та датки на добродійні цілі, та Всім Тим, які взяли особисту участь у похоронних обрядах та відпровадили Покійну на місце Вічного Спочинку.

У цей поминальний, сороковий день просять про молитви:
доньки:
ІВАННА ГАНУШЕВСЬКА І ОЛЕКСАНДРА КИЗИК з РОДИНАМИ

Закінчення капітулярних справ при манастирі СС. Василіянок

На другій сесії провінціяльної капітули Сестер Василіянок Провінції Серця Христового, що відбулося при матернім домі в Філядельфії від понеділка 23-го до неділі 29-го червня ц.р., капітулярні делеґатки провели дискусії і рішення справ провінції.

Провінціяльну Настоятельку і її Раду вибрано на першій сесії капітули в квітні ц.р. У склад заряду провінціяльного ввійшли: Сестра Теодозія Луків, Провінціяльна Настоятелька; Сестра Павля Ясиник, Провінціяльна Заступниця і перша дорадниця; Сестра Кекилія Юрасинська, друга дорадниця; Сестра Боніфатія Масляк, третя дорадниця; С. Бенігна Вовчок, четверта дорадниця; Сестра Тома Бертолді, провінціяльна економка, і С. Долорес Оржел, провінціяльна секретарка.

Другу сесію проголошено еклезіяльним чином, що мав на меті обширніше служіння СС. Василіянок Церкві й українському народові. Щоб осягнути цю мету, капітулярні делеґатки вибрали членів до різних комісій, що помагатимуть Провінціяльній Настоятельці і її зарядові осягти цілі провінції в оцих напрямках упродовж п'яти років.

До комісії урядування і далекосяжного плянування ввійшли — Сестра Доротея Анна Бусовська і Сестра Богданна Подвайцятна; до Комісії апостоляту (служіння — Сестра Лавра Палка і Сестра Антонія Аппа Лашок; до Комісії формації — Сестра Германа Сеніта і Сестра Ріта Стремба; до Комісії комунікацій, пресових з'вязків — Сестра Єроніма Роман, Сестра Моніка Лесник і Сестра Франціска Волчанська; до Комісії фінансів/ розвитку — Сестра Ольга Кіш і Сестра Селест Корецька.

В суботу, о годині п'ятій вечора 28-го червня ц.р. Владика Митрополит Мирослав Любачівський при асисті о. Ришарда Семинака, капеляна при матірнім домі, виконав обряд встановлення в уряди нової управи провінціяльного Заряду при кінці Літньої Вечірні в честь Апостолів ссв. Петра і Павла в каплиці манастиря. Вечірню відспівали Сестри Василіянки. Митрополит уділив архиєрейське благословення новому Зарядові і всім присутнім. По відспіванні многолітствія відбулась спільна трапеза в їдальні манастиря, на якій були присутні Митрополит і о. капелян Семинак.

З приводу пресумних серпневих роковин
ОДНОРІЧЧЯ СМЕРТИ МАМИ НАШОЇ,

бл. п. МИХАЙЛИНИ МОСОРИ,
ТА ДВАДЦЯТИРІЧЧЯ СМЕРТИ БАТЬКА НАШОГО,

бл. п. МИРОНА МОСОРИ —
складаємо 100 дол.

на Фонд Енциклопедії Українознавства
(Сарсель, Франція).

СЛАВА та ОСТАП ОЛЕСНИЦЬКІ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в четвер, 31-го липня 1980 р. по тяжкій недузі відійшла у Вічність на 77 р. життя наша Найдорожча СЕСТРА І ТЕТА

✝

бл. п.
МАРІЯ з ЛЕВИЦЬКИХ КИВЕЛЮК
маґістер фармації

ПАРАСТАС — у понеділок, 4-го серпня 1980 р. о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН — у вівторок, 5-го серпня 1980 р. о год. 9-ій рано з цього ж похоронного заведення до української католицької церкви Благовіщення Пречистої Діви Марії, 1204 Valley Rd., Philadelphia, Pa., а відтак на цвинтар у Факс Чейсі.

У глибокому смутку
ЯРОСЛАВА КРАВЧУК — сестра
ІВАННА БІЛИК — сестрінка
з мужем ОЛЕКСАНДРОМ та дітьми ТУНЕЮ, ЮРІЄМ І СТЕФКОМ
БОГДАН СІРИЙ — сестрінок
з дружиною РОКСОЛЯНОЮ та дітьми АРЕТОЮ, ДАНЬОМ І ТАМАРОЮ
МЕЛЯНІЯ САРАХМАН — сестрінка
з мужем ОРЕСТОМ та дітьми МИХАСЕМ І ЛЕСИКОМ
СВЯТОСЛАВ ЗЯТИК — кузин
з дружиною ГІЛЬДАНОЮ

✝

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 1-го серпня 1980 р., відійшов у Вічність, на 64-му році життя, наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДО, ШВАҐЕР І ВУЙКО

бл. п.
МИХАЙЛО БОГАЧ

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 4-го серпня 1980 р., на цвинтарі св. о. Миколая в Чікаґо, Ілл.

Залишені в жалобі:

дружина — ІРЕНА
син — СТЕПАН з дружиною ОКСАНОЮ і дітьми ТАНЕЮ І АРЕТКОЮ
дочка — МАРТА ОЛЕСНИЦЬКА з чоловіком ЛЮБОДАРОМ
дочка — ХРИСТЯ ҐОНКО з чоловіком МИРОНОМ
шваґерка — ЕВСТАХІЯ СТРУТИНСЬКА з чоловіком ЯРОСЛАВОМ і синами ЮРІЄМ І АНДРІЄМ
та ближча і дальша Родина в ЗСА і Україні

✝

ПОМЕР

Д-р ЄВГЕН ОМЕЛЬСЬКИЙ

(27 серпня 1901 — 22 липня 1980)

Визначний Меценат Фонду Катедр Українознавства, Основник видавничого фонду для українських студій його імени в Гарвардському університеті.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ провели в днях 25 і 26 липня 1980 р. Впреп. Отці: С. Ганкевич, монс. М. Федорович, І. Телявський, Й. Кішар, Ф. Коваленко, І. Оришкевич.

В останню дорогу супроводили Покійного Євгена родина, друзі, Представники і Члени ФКУ та репрезентанти Українського Гарварду.

„Мало днів триває життя щасливе, та добре ім'я перебуває на віки". (Сираха 41-13)
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФКУ
і
ДИРЕКЦІЯ УНІГУ

СУМ-А в поклоні героям

В поклоні Героям України Осередок СУМ-А ім. Василя Біласа в Бостоні влаштував свято під протекторатом Відділу УККА в неділю 8-го червня на парафіяльній площі Христа Царя в Джемейка Плейн, Масс.

Після церковних Богослужень і зложення вінка на символічній могилі членами Пласту й СУМ-А, відбулася Соборна Панахида, яку відправили отці-парохи: о. протоієрей Микола Невмержицький з української православної церкви святого Андрія і о. декан Петро Огірко з української католицької церкви Христа Царя.

З нагоди свята відбулося також посвячення прапора Юнацтва СУМ-А. Відспіванням українського національного гимну розпочалося свято. Денний наказ відчитала Булавна СУМ-А Марійка Галонжка. Свято відкрив Конрад Гусак — голова Відділу УККА. Святочну доповідь виголосив Дмитро Галонжка.

Мистецька програма почалася молитвою - монтажем „Присвята Героям" у виконанні дружинниць СУМ-А. Пісні: „Збудись, Україно", „Ми гайдамаки", „Марширують вже повстанці", відспівало юнацтво під дириґентурою головної виховниці Романни Михайлів. Вірш „Кого я люблю" віддеклямувала молодша юначка Лариса Михайлів. На кінець відбувся святочний апель Осередку СУМ-А. Юнацтво і дружинники одержали поодинокі ступені і відзначення.

Тепер теж треба додати, що одинадцять юнаків і юначок молодшого і старшого юнацтва взяли участь у 21-му окружному злеті юнацтва СУМ-А в Елленвіл, Н.Й., у днях 24-25 травня 1980 року.

Наша молодь брала участь у конкурсі знання і мистецького слова, в спортових змаганнях і в мистецькій програмі. Дванадцять юнаків і юначок одержали таборові відзнаки за успішне відбуття двотижневого виховно-відпочинкового табору ім. Симона Петлюри в Грінфілді, Ню Гемпшір.

Роксанна Шуплюк одержала відзнаку за успішне відбуття тритижневого вишкільного табору на оселі СУМ-А в Елленвілі, Н.Й.

При осередку СУМ-А в Бостоні завдяки постійній праці виховників з молоддю юнацтво успішно здало другі й треті іспити. Енергійна діяльність нашої молоді йде невтомним кроком вперед і свідчить дуже додатньо про сумівське покоління тепер і в майбутньому.

Перший ступінь впорядника одержав Роман Ленів. Перший ступінь виховника одержали Зірка Дашавець і Марійка Гапій. Другий ступінь виховника одержала Анна Гапій-Носаль.

Свято закрив голова СУМ-А дружинник-виховник Михайло Носаль. На кінець члени Осередку і всі присутні відспівали „Ще не вмерла Україна".

Ольга Банадига-Барицька

За синтезу...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

фактори, щоб належно зрозуміти один одного, заки остаточно рішимося на наше становище в подібних ситуаціях. А це дуже важливо, щоб ми не засуджували нікого, заки не збагнемо цілости справи. Бож інакше ми можемо заподіяти неодному нашому патріотові велику школу, а це аж ніяк не приносить радости справжнім патріотам щобільше приносить велику шкоду для української визвольної справи.

Ті справи можуть часто прислонити своєю інтервенцією „малі душі", які шукають за нагодою капіталізувати ті ситуації для своїх особистих кар'єр, чи навіть вузьких матеріяльних користей. Тому, якщо в нас щирий патріотизм, то й буде щире бажання дати признання кожному нашому патріотові, не зважаючи на те, що може він був ув інших ситуаціях, як ми. Нас єднали, єднають і повинні дальше єднати ті самі щирі патріотичні почування й охота діяти в напрямі реалізації наших національних ідеалів.

Нас „щось" тягне разом, нас „щось" об'єднує і те „щось" є вічне і нехай воно вічно в нас жевріє; не гасім його, а підсилюймо, і тоді напевно будемо всі ті речі розцінювати з оптимізмом і для себе особисто і для нашої національної справи.

Радісне перевтілення

Яка чудова картина: 36 хлопців і дівчат у вишитих сорочках і блюзках сидять за столами, зосереджено нахилившись над своїми паперами... Це працюють за кінцевим писемним іспитом матуристи „Рідної Школи" в Чікаґо під час матури, що відбулася у днях 10-го і 17-го травня. Всюди тиша, святковий настрій. Просто краса!

Але... де ж ті шибеники-дзиґи, що в клясі так бешкетували, „з'їдали нерви" вчителям. Де поділися усі ті Романи, Христини, Івани, що все говорили, сміялися, штовхалися — де вони? Адже ж тут бачимо саму прекрасну молодь, що їй „дзвонить" сімнадцята весна. Всі вони поважні, повні святкового піднесення, навіть здається, що душа набралася змісту... Яке чудове перевтілення! Як не радіти цією прекрасною картиною! І як можна скасувати матуру. Та ж це справжня корона нашої праці, а учням незабутній спомин!

Справді, при матурі юнаки перевтілюються. Чи, можливо, вони саме при матурі і є самі собою: вже не грають героїв (таф гайс!). І тоді мимохіть забуваєте неприємності та псування нервів, а відчуваєте до них любов і пошану. Адже це ті, що нестимуть наш дух надалі. Їх, на жаль, тільки мала частина, бож решта, ті, які не ходять до школи, вже майже „списані" з рахунку...

Подібно проходить усна матура: інспектор — Віра Андрушків, директор Юрій Гаєцький і вчителі за „зеленим" столом. Заходять чвірками матуристи, витягають питання, хвилюються... постають несподіванки: деякі добрі учні відповідають слабо, а слабі навпаки — добре.

Справді, не було б справедливо формувати оцінки тільки за відповіді при матурі, не беручи на увагу успіхів за цілий рік (чи й два). Після іспиту інспектор говорить кілька слів і проголошує вислід — оцінки. На коридорі матері, а з ними і деякі матуристи, „пускають сльозу" (часто з різних причин!). В 5-ій год. у неділю кінчає остання чвірка. Спонтанне о-о-ох...!

Дня 7-го червня Ґрадуаційний вечір з вечерею, роздачею свідоцтв і великим балем! Це вже влаштували батьки матуристів.

Під час вечері два матуристи — Мирон Левицький і Аскольд Рихтицький — гарною, чистою мовою прощалися з учителями і школою. А голова Студентського сенату Аріядна Ванджура передала представниці 10-ої кляси Зоряні Дишкант запалену свічечку — символ освіти. Це був справді дуже зворушливий момент і гідне до наслідування нововведення!

Опісля — музика і танці. Баль був на славу!

Того ж дня, 7-го червня, закінчено шкільний рік у школі. По спільній Службі Божій учні одержали по клясах свідоцтва, а потім на спільній зустрічі в авдиторії найкращих учнів нагороджено ще окремо гарними книжками.

Цього року учні мали приємну несподівану: всі (а їх 350!) отримали від книгарні „Ставропігія" гарний дарунок — збірочку віршів Романа Завадовича.

Так минув перший рік діяльности „Рідної школи" в Чікаґо. Це був також рік усяких спроб. Деякі були добрі, схвалені інспекторами, а до деяких можливо, треба буде ще „придивитися".

Матуру також змінено. Писемна й усна була тільки з мови й літератури, а історія, географія, культура і релігія тільки писемна.

Дуже добрі зміни і нововведення були такі: багато практичних занять, драматичні гуртки, культура в усіх клясах, Студентський сенат з газеткою „Іскрою" та дуже добра система дижурів і взагалі співпраця батьків зі школою.

Сподіваємося, що наступного року буде ще краще. Недотягнення візьмуться до уваги і використається досвід першого року.

Тож, шановні батьки, записуйте дітей до „Рідної Школи" з повним довір'ям. Нам хочеться бачити те „радісне перевтілення" і у ваших дітей!

Н. Н.

Хор св. Варвари виступав на Віденському фестивалі

Сьомий концерт української духової і світської музики в рамках славного Віденського фестивалю відбувся у суботу, 14-го червня ц. р., на подвір'ю старої віденської ратуші в центрі міста, пройшовши з небуденним успіхом. Знову затріюмфувала українська пісня, українська релігійна і народна культура.

Редактор Борис Ямінський, який пояснював українські тексти німецькою мовою, деякі вдатні переклади, як, наприклад, д-ра Грицая і Наталії Ґрос, він рецитував, привітав від хору голову ради першої дільниці Відня інж. Гайнріха Гайнца, його заступника Антона Штаєра та всіх присутніх, які заповнили просторе подвір'я, а особливо українців з Великої Британії, які по дорозі до Фельдбаху в Стирії, де відбулися Богослуження на честь їхніх друзів, які погинули в останній війні, задержались у Відні, щоб послухати концерту і на другий день Служби Божої у церкві св. ВМ. Варвари. Знову ж голова ради першої дільниці Відня інж. Гайнц привітав теплими словами дириґента проф. Андрія Гнатишина і хор, а тоді вже почався концерт.

У духовній частині можна було почути такі пісні: „Звеличення Пресвятої Богородиці" Андрія Гнатишина зі солістом Борисом Ямінським (бас-баритон), „Покаянія" Артима Веделя з жіночим тріо — Сільвія Отмар-Штайн, Люба Гнатишин і Галина Жупник, Прокімен 8-го гласу й пісню на честь Богородиці „Не маємо іншої помочі" в обрібці А. Гнатишина зі солістом д-ром Ігором Тарком (бас), „Через поле широкеє" із солістом Францом Зецером (тенор), „Дзвони" (сольо: Люба Гнатишин — альт) і драматичну пісню „Душе моя", композицію Андрія Гнатишина, в якій сольову партію виконала Сільвія Отмар-Штайн (сопрано). Кожна з тих пісень має відмінний характер з речитативами, широкими мелодіями й гармоніями, мурмурандами й сольо на тлі хору. Кожну пісню винагородила публіка рясними оплесками.

У світській частині задзвеніли мелодії українських народних пісень, а саме: рекрутська пісня „Чабан" (заспівувала Надя Брейха — сопран) і „Чорна рілля", обидві в обрібці А. Гнатишина, „Щедрик" в обрібці М. Леонтовича, „Зашуміла ліщинонька" в обрібці О. Кошиця, „Верховино" в обрібці А. Гнатишина з солістом Борисом Ямінським (бас-баритон) і оригінальна композиція А. Гнатишина на слова Тараса Шевченка „Садок вишневий" (сольо: Сільвія Отмар-Штайн — сопрано). По цій пісні репертуар концерту набрав зовсім веселого характеру з жартівливими піснями „Нема в світі доокола" в обрібці А. Гнатишина з солісткою Любкою Гнатишин, яка все викликає бурю оплесків, „Тихо Дунай воду несе" й „Коло млина, коло Броду" (чоловічий хор).

Опісля заступник голови ради першої дільниці Відня і культурний референт Антон Штаєр подякував сердечними словами дириґентові і хористам, які своїм виступом завершили Віденський фестиваль у першій окрузі Відня, і враз з інж. Гайнцом роздали квіти всім нашим гарним хористкам. З квітами в руках виконано ще веселу коломийку Андрія Гнатишина „Ой, музику дуже люблю" (сольо Борис Ямінський (бас-баритон) і Любомир Мудрецький (тенор). Ред. Борис Ямінський подякував у двох мовах публіці, що так щиро прийняла цей концерт і за їхні сердечні оплески, та українським звичаєм побажав політичним представникам першої дільниці Відня й усім присутнім „многая літа", нащо хор відповів бравурним виконанням „Многая літа", чим закінчив цей чудовий вечір, що знову з'єднав любов і пошану до української культури.

Б. Ямінський

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!